

БАНКРУТСТВО ТА ФІНАНСОВА САНАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВА

студентки гр. Ф-91 Манзюк А.О., Сігалю А.М.

Під час становлення ринкової економіки керівникам підприємств було необхідно постійно приймати рішення в умовах невизначеності. Все це в умовах нестабільності політичної та фінансової супроводжувалося кризами, результатом яких могли бути неплатоспроможність або банкрутство. Підґрунтям для такої ситуації часто ставали прорахунки в стратегічних планах і в тактичних заходах, які не повною мірою дозволяли підприємству знайти успішний вихід з даної кризової ситуації.

Коли над підприємством нависала загроза банкрутства, воно за своєю ініціативою має можливість заявити про санацію (оздоровлення, антикризове управління) підприємства, тобто це дає змогу уникнути банкрутства. Якщо ж підприємством подано заяву про банкрутство й суд прийняв її до розгляду, він може висунути рішення про примусову санацію.

Банкрутство підприємств – це наслідок глибокої фінансової кризи. Під фінансовою кризою розуміється період розбалансованої діяльності підприємства та обмеження можливості впливу керівництва на його фінансову діяльність. На практиці під кризою, як правило, розуміють загрозу неплатоспроможності та банкрутства підприємства, діяльність підприємства в неприбутковій зоні [4, с. 52-54].

В економічно розвинених країнах банкрутство на 1/3 зумовлено зовнішніми причинами, а на 2/3 – внутрішніми. Для України зовнішні причини є більш вагомими, якщо не переважними. Основною причиною кризи й банкрутства є дія зовнішніх факторів, а не власна нездатність до ефективного ведення бізнесу [1, с. 4].

Основні підстави для порушення процедури банкрутства можуть бути класифіковані за наступними критеріями:

1. За сферою дії: на загальні та спеціальні. Загальні підстави - це передбачені законом юридичні факти, наявність яких необхідна кожного разу для порушення справи про банкрутство, якщо законом не встановлено іншого. Спеціальні підстави відрізняються відсутністю певних загальних підстав та наявністю додаткових (спеціальних).

2. За суб'єктивним складом: підстави для порушення справи про банкрутство за заявою кредитора, підстави за заявою для порушення справи за заявою боржника.

3. За юридичними наслідками: правомочні, які породжують право порушити процедуру банкрутства; зобов'язальні, які породжують у боржника обов'язок звернутися до суду із заявою про банкрутство [4, с. 52-54].

Санація підприємства як альтернатива банкрутству набуває з часом більшого значення в управлінні фінансами підприємства і поступово перетворюється на основний спосіб виходу з кризового стану. Під санацією розуміється сукупність заходів які здійснюються під час здійснення справи про банкрутство з метою запобігання визнання підприємства банкрутом та його ліквідації. Дана система направлена на оздоровлення фінансово-господарського стану боржника, а також задоволення у повному обсязі або частково вимог кредиторів шляхом кредитування, реструктуризації підприємства, боргів і капіталу і зміни організаційно - правової і виробничої структури боржника. [2, с. 136]

У теорії і практиці антикризового регулювання існує багато визначень терміна «санація». Найбільш використовуване визначення санації — система фінансово-економічних, виробничо-технічних, організаційно-правових і соціальних заходів, спрямованих на відновлення платоспроможності чи досягнення ліквідності, прибутковості й конкурентоспроможності підприємства-боржника в довгостроковому періоді [3, с. 143-144].

Відновлення платоспроможності підприємства розглядають як можливість підприємства почати стабілізувати такий грошовий потік у результаті своєї діяльності та реалізації продукції, щоб дозволило йому розрахуватися з усіма кредиторами у визначені для цього терміни. Як показує сучасна дійсність, санація передбачає не тільки відновлення платоспроможності підприємств, а й підвищення їхньої сприятливості до умов ринку. Таким чином, санація представляє реальну можливість подолання кризової ситуації на підприємстві, зумовленої як внутрішніми процесами, так і зовнішнім середовищем, яке постійно змінюється. Тобто, щоб уникнути такого небажаного банкрутства та ліквідації підприємства, необхідно завчасно подбати про відновлення платоспроможності підприємства за допомогою санації.

Науковий керівник: ст. викладач Антонюк Н.А.

1. Братищенко Ю.К. Підстави банкрутства/ Ю.К. Братищенко // Економіка, фінанси, право. - №1. – 2005. - С. 3 – 7.

2. Мойсеєнко Т.А. Санація як основний інструмент оздоровлення економіки/ Т.А. Мойсеєнко // Актуальні проблеми економіки. - № 12(42). - 2004. - С. 136-141

3. Івженко А.С. Основні напрямки удосконалення механізму санації підприємств за сучасних економічних умов / Івженко А.С. // Актуальні проблеми економіки. - 2008. - № 4. - С. 142-149.

4. Константнова А.В. Банкрутство як спосіб оздоровлення підприємств / А.В. Константнова // Економіка АПК. - 2002. -№3.- С. 50-54.

Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О. Ф. (м. Суми, 24–26 квітня 2013 р.) : у 4 т. / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – Т. 4. – С. 243-245.